

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

On dört ilde büyükşehir belediyesi ve yirmi yedi ilçe kurulması ile bazı kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapılmasına dair kanun ile büyükşehir belediyesi kanununda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur. Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mehmet ATMACA
Bursa Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	İçişleri
Tarih: 27-11-2025	Esas No: 2/3395

26 Kasım 2025
26 Kasım 2025
26 Kasım 2025

26 Kasım 2025

1747155

GEREKÇE

6360 sayılı Kanun ile on dört ilde büyükşehir belediyesi kurulmuş; bu illerde il mülki sınırları büyükşehir belediyesi sınırı olarak belirlenmiş ve köyler mahalleye dönüştürülerek tüzel kişilikleri kaldırılmıştır. Söz konusu düzenleme özellikle kırsal yerleşimlerde ciddi idari, mali ve sosyolojik sorunlara yol açmış, yerel yönetimlerin tabii yapısını bozmuş, köylerin tarihsel, kültürel ve yönetsel varlıkları zayıflamıştır.

6360 Sayılı Kanun ile mahalleye dönüştürülen köylerde; Yerel karar alma mekanizmaları zayıflamış, Köy tüzel kişiliğine ait taşınmazların kullanımı konusunda belirsizlikler oluşmuş, Köylere özgü mali kaynaklar ortadan kalkmış, Kırsal yaşamın doğal ihtiyaçlarını karşılayacak idari yapılar işlevsiz hâle gelmiş, Tarım, hayvancılık, mera kullanımı ve ortak malların yönetimi gibi alanlarda önemli mağduriyetler ortaya çıkmıştır.

Ayrıca büyükşehir belediyesi sınırının il mülki sınırı olarak belirlenmesi, yerinden yönetim ilkesine, yerel ihtiyaçların farklılığına ve yönetilebilirlik kapasitesine aykırı sonuçlar doğurmuştur. İl genelinin tek merkezden yönetilmesi, özellikle uzak ilçeler ve kırsal bölgelerde hizmetin etkin şekilde sunulmasını güçleştirmiştir.

Bu düzenleme; yerinden yönetim ilkesine uygun, vatandaşın yerel karar süreçlerine daha etkin katılımını sağlayan, kırsal yaşamı ve üretimi destekleyen, belediye hizmetlerini daha etkin hâle getiren bir yerel yönetim yapısının oluşturulmasını hedeflemektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.

6360 sayılı Kanunun 1. maddesindeki “sınırları il mülki sınırları olmak üzere” ibaresi çıkarılarak büyükşehir belediyesi sınırlarının tüm il topraklarını kapsamaya uygulamasına son verilmektedir. İkinci, üçüncü ve dördüncü fıkraların yürürlükten kaldırılması ile bu düzenlemeye bağlı hükümler hükümsüz hâle getirilmektedir.

Madde 2.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 5. maddesi yeniden düzenlenerek büyükşehir belediyesi sınırlarının, ilin tamamı yerine, adını aldığı büyükşehirin belediye sınırı olması sağlanmaktadır. İlçe belediyelerinin sınırları da bu yeni düzenlemeye uygun şekilde tanımlanmaktadır. Böylece daha yönetilebilir, yerel ihtiyaçlara duyarlı bir büyükşehir yapısı oluşturulmaktadır.

Madde 3.

6360 sayılı Kanunla mahalleye dönüştürülerek tüzel kişilikleri kaldırılan köylerin, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren altı ay içinde tüzel kişiliklerinin yeniden ihdas edilmesi ve devredilen mal varlıklarının kendilerine iade edilmesi hüküm altına alınmaktadır. Uygulamanın usul ve esasları, ilgili bakanlıklarca belirlenecek yönetmelikle düzenlenecektir. Böylece köylerin yönetsel ve ekonomik yapıları yeniden kurulmuş olacaktır.

MADDE 4. Yürürlük maddesidir.

MADDE 5. Yürütme maddesidir.

**ON DÖRT İLDE BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VE YİRMİ YEDİ İLÇE KURULMASI
İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN İLE BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KANUNUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “sınırları il mülki sınırları olmak üzere” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve ikinci, üçüncü, dördüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2- 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 5- Büyükşehir belediyelerinin sınırları, adını aldıkları büyükşehirlerin belediye sınırlarıdır.

İlçe belediyelerinin sınırları, bu ilçelerin, büyükşehir belediyesi içinde kalan kısımlarının sınırlarıdır.”

MADDE 3- 5216 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Tüzel kişilikleri kaldırılarak mahalleye dönüştürülen köyler

GEÇİCİ MADDE 6- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile tüzel kişilikleri kaldırılarak mahalleye dönüştürülen köylerin tüzel kişilikleri tekrar ihdas edilir ve devredilen mal varlıkları kendilerine iade edilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından müştereken çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.